

IN MEMORIAM AKADEMIKU MATI SUIĆU
(1915.–2002.)

Akademik Mate Suić rodio se 3. studenoga 1915. u Postirama na otoku Braču. Tu je završio osnovnu školu, a 1935. godine klasičnu gimnaziju u Splitu. Godine 1941. diplomirao je klasičnu filologiju, arheologiju i povijest staroga vijeka na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Iste, 1941. pa do proljeća 1942. godine radi u srednjoj školi u Pagu, zatim na II. ženskoj i potom na V. muškoj gimnaziji u Zagrebu. Nakon toga boravi u Rimu do pred kapitulaciju Italije – najprije kao voditelj gostujućih hrvatskih studenata tjelesnog odgoja, a zatim kao tumač u tamošnjem hrvatskom poslanstvu. Nakon povratka u zemlju, g. 1943. mobiliziran je u partizane, gdje ostaje do potkraj 1945. godine.

Od 1946. do 1966. godine, dakle punih dvadeset godina, osim jednog kraćeg prekida, radi u Arheološkom muzeju u Zadru; najprije na mjestu kustosa, zatim g. 1947. biva nakratko postavljen za referenta znanosti i kulture za Dalmaciju u Splitu, no već krajem iste godine vraća se u Zadar na mjesto ravnatelja Muzeja, i na toj dužnosti ostaje sve do ožujka 1966. godine. U međuvremenu je, g. 1953., doktorirao na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Velike su njegove zasluge u spašavanju, prikupljanju i zaštiti kulturno-povijesne građe u porušenom Zadru. Osnutkom Filozofskog fakulteta u Zadru 1956. godine, izabran je za docenta, a kasnije za izvanrednog pa redovnog profesora toga fakulteta, i to za predmete Povijest starog vijeka i Antička arheologija. U Njemačkoj se 1957. stručno usavršavao kao stipendist Njemačkog arheološkog društva. Godine 1968. izabran je za redovnog profesora opće povijesti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, gdje predaje do umirovljenja 1981. godine. Od tada stalno boravi u Zagrebu.

Akademik se Suić svojim znanstvenim radom i postignućima svrstao među najznačajnije hrvatske arheologe i povjesničare, osobito za područje sjeverne Dalmacije i Zadra, gdje je i proveo najveći i najplodniji dio svoga života i rada. Svojim je znanstvenim zanimanjem bio najduže i najtješnje vezan upravo za taj dio južne Hrvatske. Uz to je uvelike zaslužan što je Zadar nakon Drugoga svjetskog rata postao istaknuto znanstveno arheološko i povijesno središte, čime je struka povijesti u Hrvatskoj općenito unaprijeđena. U svom je radu akademik Suić razvio vrlo razgranatu i raznoliku znanstvenu djelatnost, pa ga se opravdano svrstava među vodeće stručnjake na području muzeologije, arheologije, povijesti, znanstveno-stručnog istraživanja, pedagoške i nastavničke djelatnosti te organizacije i drugih vidova istraživanja. Naravno, najveće uspjehe postigao je u znanstveno-nastavnom radu, osobito dok je radio u Arheološkom muzeju u Zadru. Njegova je djelatnost, međutim, nadišla okvire Arheološkog muzeja. Aktivno je sudjelovao u gotovo svim događanjima oko obnove i razvoja razorenog Zadra, i to ne samo dok je živio u njemu već i za svog boravka u Zagrebu, osobito u pitanjima kulture i znanosti. U tom se smislu posebno zalagao za osnivanje jednoga

kulturno-povijesnoga i etnografskog muzeja u Zadru, pa je i njegovom zaslugom 1956. osnovan i otvoren Muzej grada Zadra, kasnije nazvan Narodni muzej, izdvajanjem povijesne građe iz Arheološkog muzeja. Isto se tako zalagao i za osnivanje muzeja crkvene umjetnosti u Zadru, danas poznatog pod nazivom Stalna izložba crkvene umjetnosti.

Odlučujuću ulogu imao je Suić i u osnivanju Historijskog instituta (1954.), a osobito Filozofskog fakulteta u Zadru (1956.), posebno u ustroju fakulteta, osiguranju nastavnika, popravku zgrade, što je radio kao dekan, kao predsjednik Savjeta i na druge načine. Osobito se založio za ustroj katedre (odsjeka) za arheologiju i njezinu suradnju sa zadarskim Arheološkim muzejom.

Uz stručni rad na mnogim poljima, akademik se Suić najviše ističe svojim objavljenim radovima. Objavio je preko 200 bibliografskih jedinica; tu su knjige, znanstveni, pregledni i stručni radovi, te prethodna priopćenja. Posebno se ističu dvije njegove opsežne knjige – *Antički grad na istočnom Jadranu* (objavljena 1976.), u kojoj svestrano obrađuje razvoj naselja i grada na hrvatskoj obali Jadranskog mora od prapovijesti do srednjeg vijeka, te *Zadar u starom vijeku* (objavljena 1981.), kao prva knjiga serije *Prošlost Zadra*, u kojoj je najpotpunije obradio Zadar, ali i sjevernu Dalmaciju u rimsko doba.

U pisanim radovima akademik Suić obuhvaća širi krug svojih interesa. Izvrsnom klasičnom, jezičnom, arheološkom i povijesnom naobrazbom zalazi u mnoga znanstvena područja. Stoga se u Suićevim radovima isprepleću brojne znanstvene discipline, kao na primjer arheologija, povijest, epigrafija, toponimija, etnografija, zemljopis, lingvistika, graditeljstvo i drugo. Sudjelovao je na mnogim domaćim i stranim znanstvenim skupovima. Rezultati Suićevih istraživanja priznati su uglavnom od svih hrvatskih i svjetskih stručnjaka, a o njihovoj kvaliteti svjedoči i činjenica da je dobio više raznih priznanja, primjerice Nagradu grada Zadra 1968., Nagradu grada Zagreba 1977., Republičku nagradu “Božidar Adžija” i druge.

Dopisnim članom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Suić je imenovan 1975., a redovnim 1981. godine. Njegova pak suradnja s Akademijinim Zavodom u Zadru počinje već tijekom osnivanja i nastavlja se odmah po njegovu osnutku 1954., kada on započinje objavljivati svoje radove u zavodskim izdanjima. Od 1978. pa do svoje smrti bio je voditelj Zavoda i glavni urednik njegova godišnjaka *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*; točnije rečeno, bio je urednik 20 svezaka toga časopisa. U njemu je objavio desetak znanstvenih radova.

Umro je u Zagrebu 28. listopada 2002. godine, na Dan sv. Šimuna i Jude Tadeja, malo prije ponoći, u 87. godini života. Pokopan je u Crikvenici, a mi ga se evo ovim retcima prisjećamo, spominjemo i odajemo mu počast.

Zadar, 5. prosinca 2002.

Popis radova akad. Suića objavljenih u godišnjaku
Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru

- Granice Liburnije kroz stoljeća, 2/1955., 273–296.
- Antički Nin (Aenona) i njegovi spomenici, 16-17/1969., 61–104.
- Zadar u “De administrando imperio” Konstantina Porfirogeneta, 27-28/1981., 5–29.
- Dalmaticum mare, 29-30/1983., 5–20.
- Glose uz “Slavenstvo i romanstvo na jadranskim otocima” Petra Skoka – Iz toponomastike otoka Paga, 31/1989., 5–14.
- Tkon – Pašman – Kraj – Kotor i Aserija, 33/1991., 5–14.
- Tersane na Dugom otoku, 34/1992., 1–9.
- Zadarski i ninski Mirmidonci, 38/1996., 13–33.
- Grad Pag – tipološka osobitost uz našu obalu, 43/2001., 13–28.

(M. BRKOVIĆ)